

PORTALO „LIETUVOS MUZIEJAI“ IR EKSPONATŲ INFORMACINIŲ SISTEMŲ DUOMENŲ BAZIŲ TEKSTŲ RENGIMO REKOMENDACIJOS

Muziejų interneto leidiniams ir duomenų bazėms parengti tekstai turi būti be gramatinių, stiliaus ir kalbos kultūros klaidų, surinkti *Times New Roman* šriftu, 12 pt dydžiu. Teksto lygiavimas gali būti įvairus. Sakinyje žodžių turi būti ne daug, o mintis privalo būti aiški (žodžiams ankšta, minčiai erdvu). Negalima piktnaudžiauti tarptautiniais žodžiais.

Interneto leidiniams, duomenų bazėms pateikiami tekstai neturi būti formatuoti. Išskiriami tik kursyvu rašomi žodžiai ar sakinio fragmentai, tačiau tokių vietų neturėtų būti daug, nes ekrane skaityti kursyvu parašytą tekstą sunku.

Pastraipos pirmoji eilutė rašoma neatitrukta nuo kairiojo krašto (oficialiuose dokumentuose ir kituose tekstuose kiekvienos pastraipos pirmoji raidė nuo kairiojo krašto atitraukiama 22 milimetrus). Interneto leidiniuose pastraipas išskirti rekomenduojama tarp jų paliekant tarpus.

Atskiros teksto dalys, pvz., didelės citatos, negali būti išskirtos mažesniu šriftu ar daugiau negu kitos teksto dalys atitrauktos nuo kairiojo krašto.

Renginio (parodos, ekspozicijos, knygos pristatymo, koncerto, edukacinės programos ir kt.) pavadinimas rašomas ka-

butėse: **2009 m. balandžio 15 d., trečiadienį, 16 val. Kupiškio etnografijos muziejuje – parodos „Kupiškio krašto istorija“ pristatymas.**

Straipsnio, kuris skirtas portalo „Lietuvos muziejai“ giluminiam puslapiams (ne anotacijoms „Renginių kalendoriuje“), pavadinimas rašomas mažosiomis raidėmis (išskyrus pirmąją pavadinimo raidę ir tikrinių žodžių, į pavadinimą įsiterpusių kitų pavadinimų pirmąsias raides).

Teksto pabaigoje nurodomas teksto autoriaus vardas ir pavardė. Portalui „Lietuvos muziejai“ skirtuose informaciniuose pranešimuose kartu su autoriaus vardu ir pavarde reikia nurodyti ir jo pareigas, kontaktus:

Nika Puteikienė, Lietuvos jūrų muziejaus Ryšių su visuomene skyriaus vedėja. Tel. (8 ~ 5) 261 9670. El. p. nikasputeikienes@gmail.com.

Dėl saugumo rekomenduojama internete skelbiamuose el. pašto adresuose simbolį @ keisti sutartiniais ženklais, pvz., [at] arba simbolio @ paveiksluku.

Teksto pabaigoje arba po nuotraukomis nurodomi ir nuotraukų autoriai arba, jei jie nežinomi, iš kur nuotraukos gautos:

Alfonso Mažūno nuotrauka;

Nuotraukos iš Kupiškio etnografijos muziejaus archyvo.

Jeigu nuotraukos yra iš muziejaus, bibliotekos, archyvo fondo (ne asmeninio), reikia nurodyti ir fondo, nuotraukos inventorinį numerį, kitus privalomus jos rekvizitus:

Nuotrauka iš Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Retų knygų ir rankraščių skyriaus (F. 165, b. 11).

Jeigu nuotrauka nuskenuota iš kokio nors leidinio, būtina nurodyti visus leidinio duomenis (pavadinimas, išleidimo metai / data, puslapis, nuotraukos autorius):

Vacio Miliaus nuotrauka iš leidinio „Juozas Mickevičius. Tėvų ir protėvių žemė“, Vilnius, 2008, p. 123.

PASTABA. Po nuotraukos priedašu, kuris pateikiamas arba po nuotrauka, arba teksto apačioje, taškas nededamas.

Parodų, renginių ir kt. anotacijų apimtis neturėtų būti didesnė negu 1 standartinis (A4 formato) puslapis. Išimtiniais atvejais, kai tekstas skirtas gyventojų švietimui, kai yra sukaupta daug ir vertingos informacijos, kurią norima paskelbti portale „Lietuvos muziejai“, nebus nieko blogo, jei pateiksite ir kur kas didesnės apimties tekstą. Šiuo atveju siūlome jį suskirstyti į atskirus, savarankiškus pavadinimus turinčius skyrius ir tą skyrių turinį papildomai pateikti teksto viršuje (po straipsnio pavadinimu).

Tekstų rengėjai ir autoriai turėtų atsižvelgti į rengiamų tekstų paskirtį – nuo jos priklauso jų stilius, informacijos pobūdis bei jos pateikimo būdas.

Nuotraukos, tekstai portalo „Lietuvos muziejai“ <http://www.muziejai.lt> kūrybinei grupei siunčiami elektroniniu paštu. Esant reikalui, gali būti atsiunčiami ir paprastu paštu, išspausdinti ant popieriaus (adresas: Lietuvos dailės muziejaus filialas Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centras, Bokšto g. 5, Vilnius).

ASMENVARDŽIŲ RAŠYMAS

Pirmą kartą tekste minint asmenvardžius, vardai ir pavardės rašomos pilna forma (**Vardenis Pavardenis**), minint antrą ir kitus kartus – pasirinktinai: arba vardo pirma raidė ir pavardė (**V. Pavardenis**), arba vien pavardė (**Pavardenis**). Pasirinkto rašymo varianto reikia nuosekliai laikytis visame tekste ir vienodai taikyti visiems tekste minimiems asmenvardžiams.

Po pirmosios vardo raidės rašomas taškas ir paliekamas tarpas: **A. Verdenis, K. Kazlauskas** ir t. t.

PASTABA. Jei tekste pasitaiko keli vienodą pavardę turintys asmenys, antrą ir paskesnius kartus minint visus tekste

esančius asmenvardžius, būtina nurodyti ne tik pavardes, bet ir pirmąsias vardų raides.

PASTABA. Jeigu teksto autorius negali nustatyti visų tekste minimų asmenų vardų, tai visuose asmenvardžiuose rašomos tik pirmosios vardų raidės ir pavardės.

Atkreipiame dėmesį, kad po taško tarpas paliekamas ir rašant kitas santrumpas, išskyrus tuos atvejus, kai po taško eina kablelis arba skliaustai, pvz.: **t. y., t. t., (kt.)**.

Tarp dviejų pavardžių arba pavardės ir slapyvardžio dedamas trumpas brūkšnys (**Julija Beniuševičiūtė-Žymantienė, Vincas Mykolaitis-Putinas**). Tarp dviejų (ar daugiau) to paties asmens vardų brūkšnelis nerašomas (**Aušra Nijolė Gudaitienė**). Taip pat brūkšnelis nerašomas tarp pavardę sudarančių nekaitomo ir kaitomo dėmenų (**Put Puterleckis, Tallat Kelpša**).

NELIETUVIŠKI ASMENVARDŽIAI RAŠOMI:

- √ autentiška forma (mokslinėse publikacijose),
- √ adaptuoti, t. y. pateikti pagal tarimą – **Gėtė, Šekspyras** (vaikams, jaunimui skirtuose tekstuose, populiarinimo straipsniuose).

AUTENTIŠKOMS ASMENVARDŽIŲ FORMOMS GALŪNĖS DEDAMOS, KAI:

- √ asmenvardis baigiasi priebalsiu. Šiuo atveju galūnė pridedama tiesiogiai prie autentiškos asmenvardžio formos ir apostrofo rašyti nereikia – **Brugmannas, Andrewsas, Roiselis, Feederis, Karłowiczius**.

- √ asmenvardis baigiasi netariamu balsiu „e“, arba netariamu priebalsiu. Šiuo atveju prieš pridedamą galūnę dedamas apostrofas – **Larousse’as** (sk. Larusas), **Larousse’o, Bainville’is** (sk. Benvilis), **Cahors’as** (sk. Kahoras), **Chateaubriand’as** (sk. Šatobrijanas), **Beaufort’as** (sk. Boforas).

AUTENTIŠKOMS ASMENVARDŽIŲ FORMOMS GALŪNĖS NEDEDAMOS, KAI:

- √ asmenvardis baigiasi kamieno balsiu (išskyrus „a“) ar

dvibalsiu – **Goethe, Crespo, Enrico, Antonescu, Craxi, Leslie**. Tokie asmenvardžiai dažniausiai nelinksniuojami, bet kartais gali būti pridedamos galūnės po apostrofo – vns. kilm. **Goethe's, Craxi'o, Hemingway'aus**, naud. **Goethe'ei, Craxi'ui, Hemingway'ui** ir t. t. Jei originalo kalboje asmenvardis, kuris baigiasi balsiu, yra linksniuojamas, jis linksniuojamas bei gramatinamas ir lietuvių kalboje – **Walęsa (Walęsy...)** – **Walęsa (Walęsos...)**, **Męcinski (Męcinskego...)** – **Męcinskis (Męcinski...)**.

Įsidėmėtina, kad nelietuviškiems moteriškosios giminės asmenvardžiams lietuviškos galūnės niekada nepridedamos: **Elisabeth Taylor, Kate Blanchet**.

Dievybių, šventųjų, karalių, imperatorių, kunigaikščių, popiežių vardai rašomi lietuviškai. Visada išlaikomos lietuviškos tradicinės asmenvardžių formos: **Karolis Didysis, Petras Pirmasis, Tomas Akviniėtis**. Senesni lietuviški asmenvardžiai rašomi pagal dabartines rašybos normas, bet kai tradicija įvairuoja ir asmenvardžiai pateikiami skirtingomis formomis (**Henrikas Žukauskas, Žukovskis, Henryk Żukowski**), pasirinktina ta asmenvardžio forma, kuri buvo vartojama asmenų gyvenamuoju laikotarpiu. Jei buvo rašoma visaip, tame pačiame tekste būtina išlaikyti vieną pasirinktą variantą.

VIETOVARDŽIŲ RAŠYMAS

Nelietuviški vietovardžiai rašomi pagal dabar nusistovėjusią tvarką – transkribuoti lietuviškai: **Smolenskas (СМОЛЕНСК), Katowicai (Katowice)**. Išimtiniais atvejais, kai vietovardžio tarimas ir rašymas lietuviškoje literatūroje įvairuoja, turi seną tradiciją arba yra visiškai nežinomas, neįtrauktas į žinytus ar enciklopedijas, paliekama originalo rašyba. Rekomenduotina Europos vietovardžius pasitikrinti žodyne „Pasaulio vietovardžiai. Europa“ (Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2006).

Lietuviškų galūnių negauna ir nekaitomi lieka vietovardžiai, kurie baigiasi kirčiuotu balsiu ar dvibalsiu (**Tartu (Tartu), Peru (Peru), Bordo (Bordeaux), Dachau (Dachau)**).

METAI, AMŽIAI IR DATA. BRŪKŠNIO IR BRŪKŠNELIO, SKLIAUSTŲ RAŠYMAS

Metų ir amžių rašyba konkrečiame tekste arba leidinyje tekste negali įvairuoti.

METAI rašomi arabiškais skaitmenimis ir santrumpa „m.“ – 1740 m., bet kai metai pateikiami skliausteliuose, santrumpa „m.“ nerašoma – (1956).

Metai prieš Kristų ir po Kristaus žymimi taip: **15 m. pr. Kr., 15 m.**

AMŽIAI rašomi romėniškais skaitmenimis ir santrumpa „a.“ – XVIII a. Amžių sandūros nurodomos romėniškais skaitmenimis ir santrumpomis – XIX a. pr. – XIX a. pab.

Pilnais žodžiais metai, amžiai rašomi tik tada, kai to reikia sakinio aiškumui arba stilistiniais sumetimais.

DATOS skaitmenys, nurodant laiko tarpą, tekste žymimi pilnai – 1709–1711 m., o ne 1709–77 m. Kanceliari-nėje kalboje, plakatuose data rašoma trumpuoju būdu (2001-01-01 arba 2001 01 01), o tekstuose – ilguoju (2001 m. sausio 1 d.).

BRŪKŠNIO RAŠYMAS. Kai brūkšnys žymi, nuo kokio iki kokio laikotarpio tęsėsi (-iasi) reiškinys, faktas, rašomas ilgas brūkšnys.

Tarp arabiškų ir romėniškų skaitmenų ilgas brūkšnys rašomas be tarpų (V–XV a., 507–909 m.), o kai laikotarpis nurodomas ilguoju būdu, ilgasis brūkšnys rašomas iš abiejų pusių paliekant tarpą (2009 m. sausio 17 d. – spalio 20 d.).

Ilgas brūkšnys, nepaliekant tarp žodžių tarpų, rašomas ir nurodant maršrutą, t. y., kai jo reikšmė – „nuo iki“, pvz., **Kaunas–Vilnius, Alytus–Vilnius.**

Trumpas brūkšnelis be tarpų tekste rašomas tada, kai data nurodoma trumpuoju būdu – **2001-01-01** (šiuo atveju, kaip jau minėta, vietoj brūkšnelių yra paliekami tarpai – **2001 01 01**).

Kai metai, amžiai, diena atsiduria sakinio gale, rašomos ne santrumpos **m.**, **„a.“**, **„d.“**, bet pilni žodžiai ([...] **1907 metais. Nuo tada [...]; [...] XIX amžius. Tuo tarpu XX a. pr. [...]; [...] gruodžio 1 dieną. Kitomis dienomis [...]**).

Nurodant eksponatų, kitų objektų išmatavimus, tarp skaičių ir ženklų **„x“** paliekami tarpeliai, pvz., **48,7 x 65,4 cm.** Tarp santrumpų **„h“**, **„pl.“** tarpelių nepaliekame, pvz., **h/pl. vaizdo 34 x 47 cm.**

Kai informacija pateikiama skliaustuose, po pirmųjų skliaustų ir prieš antruosius skliaustus tarpai nepaliekami, pvz., **(ekspонатas saugomas Muitinės muziejuje).**

Jei skliaustuose rašomame tekste įterpiami dar vieni skliaustai ir jie susidubliuoja, dvigubų skliaustų nerašome – paliekame vieną, pvz., **(tai įvyko seniai (1905 m.)).**

KŪRINIŲ IR SIMBOLINIŲ PAVADINIMAI

Visame tekste kūrinių pavadinimai turi būti rašomi vienodai. Straipsnių, apžvalgų, paveikslų ir kitų meno kūrinių pavadinimai rašomi kabutėse. Virtualių parodų kataloginėje dalyje arba aprašuose meno kūrinių pavadinimai gali būti rašomi ir kursyvu arba šriftu kitaip išskiriami, pvz. juodu (*Bold*). Jeigu nelietuvių meno kūrinių pavadinimai pateikiami originalo kalba, pirmą kartą juos minint skliausteliuose nurodomas ir pavadinimo lietuviškas vertimas.

Lotyniško pagrindo rašmenis vartojančių kalbų nelietuviški simboliniai pavadinimai rašomi originalo rašyba be lietuviškų galūnių: **„General Motors“**, **„Los Angeles Lakers“**.

DIDŽIŪJŲ RAIDŽIŲ RAŠYMAS

Be įprastų didžiųjų raidžių rašymo atvejų sakinio, tiesioginės kalbos pradžioje ar tikriniuose daiktavardžiuose, didžiąja raide rašomas tik pirmasis įstaigų, įmonių ar organizacijų pavadinimų žodis, pvz.: **Vilniaus universitetas, Lietuvos dailės muziejus**. Visi pavadinimo žodžiai didžiosiomis raidėmis rašomi tik tada, kai organizacija yra aukščiausios valstybinės valdžios įstaiga – **Lietuvos Respublikos Seimas**. Jei gu pavadinimas, susidedantis iš kelių žodžių, prasideda tikriniu žodžiu, didžiąja raide rašomas tik tas tikrinis žodis (žodžiai): **Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, Nacionalinis Mikalojaus Konstantino Čiurlionio dailės muziejus**. Sutrumpinti oficialūs pavadinimai rašomi kaip atitinkami nesutrumpinti: **Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai – Valdovų rūmai**. Sudėtiniame pavadinime esantis oficialus skyriaus ar padalinio pavadinimas pradedamas didžiąja raide: **Lietuvos dailės muziejaus filialas Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninio ir LI-MIS centras**.

Didžiąja raide žodžiai gali būti rašomi stilistiniais sumetimais: **Visuomet prieš akis turime turėti savo Laisvę**. Iš pagarbos didžiąja raide gali būti rašomi aukščiausių pareigūnų pavadinimai: **Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas**.

Svarbių istorinių įvykių pavadinimų pirmasis žodis rašomas didžiąja raide: **Pirmasis pasaulinis karas**. Epochų pavadinimus rašome mažąja raide: **antika, viduramžiai**. Keli epochų pavadinimai pagal išgalėjusią tradiciją rašomi didžiąja raide: **Renesansas, Atgimimo epocha, Šviečiamasis amžius**.

Tekste paminėjus, kokias mokslo įstaigas asmuo baigė ir kt., jei žinoma, kad šios įstaigos, įmonės keitė pavadinimus, reikia iš pradžių nurodyti jų ankstesnį pavadinimą ir šalia

skliaustuose – dabartinį, pvz., „**Baigė Lietuvos valstybinį dailės institutą (dab. Viniaus dailės akademija).**“

CITATOS, IŠNAŠOS IR NUORODOS

CITATOS tekste išskiriamos lietuviškomis kabutėmis, kurios prasideda apačioje „ (kodas: Alt + 0132) ir pasibaigia viršuje “ (kodas: Alt + 0147). (Pažymėtina, kad svetimų kalbų kabutės kitokios, pvz., angliškos: “...”; rusiškos, prancūziškos: «...», lenkiškos: „...“

; cituojant šiomis kalbomis, kabutes reikėtų išlaikyti.) Citatas kitomis kalbomis rekomenduojama pateikti išverstas į lietuvių kalbą; jeigu reikia, citatos rašomos ir originalo kalba, tokiu atveju jos verčiamos. Citatų vertimai pateikiami tekste po citatų.

KABUČIŲ CITATOSE RAŠYMAS

√ Jeigu citatą sudaro sakinytis, sakinio galo ženklai rašomi prieš uždaromąsias kabutes, pvz.: **Į ją pažiūrėję žmonės sakydavo: „Kokia graži ir maloni mergaitė.“**

√ Jei sakinio gale kabutėmis išskirtas simbolinis pavadinimas ar trumputė citata (ne citatos sakinytis!), taškas rašomas po kabučių, pvz.: **Bernardinai kviečia prisijungti prie akcijos „Kalėdinė sriuba“. Šitą pažadą pakartojo apaštalas Paulius, sakydamas, kad „visi esame viena duona ir vienas kūnas“.**

√ Jeigu sakinio gale atsidūrė koks nors kabutėmis išskirtas pavadinimas, kurio pabaigoje yra klaustukas, šauktukas ar daugtaškis, papildomo sakinio galo ženklo po kabučių nereikia. Pvz.: **Šiauliuose pastatytas spektaklis „Kaip užmušti Jasoną?“**

√ Citatų viduje esančioms kitoms citatoms nurodyti vartojamos viengubos kabutės: ‚ (kodas: Alt + 044) ir ‘ (kodas: Alt + 0145).

√ Ilgesnės citatos tekste išskiriamos kabutėmis ir rašomos naujoje eilutėje:

Jaunas dailininkas susidūrė su materialiniais techninės bazės sunkumais ir neapibrėžtais katedros ateities planais keleriems metams:

„Pasijutau nejaukiai – buvau pats jauniausias katedros vedėjas visoje Tarybų Sąjungoje. Ir paskyrė mane ne kokiu nors kitu tikslu, o kad likviduočiau Tekstilės katedrą.“³

PRALEISTŲ CITUOJAMŲ ŠALTINIŲ DALIŲ RAŠYMO ATVEJAI

√ Praleistos cituojamų šaltinių dalys žymimos daugtaškiu tarp laužtinių skliaustų – **Jis jautėsi teismus, tai matėsi [...] iš visos povyzos.**

√ Kai citata užrašoma be pabaigos, daugtaškis irgi rašomas laužtiniuose skliaustuose: **Marijos Žilinskienės parašytoje įžangoje pabrėžiama, kad draugijos tikslas „surinkti Lietuvos dailininkes vienon organizacijon [...]“.**

√ Pateikus citatą ne nuo pradžios, ji pradedama rašyti mažąja raide, tačiau pradžioje daugtaškis nerašomas: **Visi susirinkime dalyvavę pareigūnai ir atstovai tam pritarė ir pažadėjo „prieš lietuvių karalių kariauti [...] negailint savo galvų“.**

IŠNAŠOS ŽENKLO (SKAIČIAUS, ŽVAIGŽDUTĖS, RAIDĖS) RAŠYMAS

√ Išnaša tekste dedama prieš skyrybos ženklą: **Marijos Žilinskienės parašytoje įžangoje pabrėžiama, kad draugijos tikslas „surinkti Lietuvos dailininkes vienon organizacijon [...]“⁴¹.**

√ Kai taškas ar kitas sakinio galo ženklas dedamas prieš uždaromąsias kabutes, išnašos ženklas atsiduria pačioje sakinio pabaigoje: **Jonynas, meno mokyklos steigimo idėjos autorius, yra rašęs: „Ta meno mokykla buvo geras šansas pradėti nuo savęs, imtis veiklos.“³**

Laužtiniuose skliaustuose rašomi teksto autoriaus intarpai į cituojamą tekstą. Prie autoriaus pastabų, paaiškinimų ar korekcijų po brūkšnio kursyvu pridedami autoriaus inicialai: **„Čia moterys dažniau dėvi liemenes ir baltas plotkas – kaip mantijas, dengia joms pečius, o ten [prie prūsų sienos – B. M.] kaptonų ir plotkų visai nežino.“²**

NUORODŲ Į CITUOJAMUS ŠALTINIUS RAŠYMAS

Cituojamų šaltinių nuorodos gali būti pateikiamos išnašose puslapio apačioje arba pačiame tekste pagal naudotos literatūros sąrašą. Nuorodos į naudotos literatūros sąrašą rašomos tekste, lenktiniuose skliaustuose, nurodant šaltinio autoriaus pavardę (jeigu autoriaus nėra, šaltinio antraštės pradžią), leidimo metus ir puslapius (**Galaunė, 1930, 15**). Tais pačiais metais išleisti skirtingi to paties autoriaus darbai žymimi dešinėje leidimo metų pusėje pakelta raidele (**Galaunė, 1927^a, 45**). Kelis kartus nurodant tą patį šaltinį, vartojama santrumpa *Ten pat* (kursyvu).

Kai nuorodos į cituojamas knygas ar kitus neperiodinius leidinius pateikiamos puslapio apačioje, rašoma autoriaus pavardė, po jos – vardo pirmoji raidė. Tarp pavardės ir vardo raidės kablelis nededamas. Jeigu autorių yra keli, jų pavardės atskiriamos kableliais. Po autoriaus pavardės, atskirtas kableliu, kursyvu pateikiamas knygos pavadinimas. Knygos paantraštė pateikiama kursyvu po dvitaškio. Jeigu yra nurodomas leidinio pobūdis (pvz., monografija, straipsnių rinkinys, studija), jį nuo pavadinimo taip pat atskiriame dvitaškiu, rašome stačiu šriftu:

* **Tamošaitis R., *Kelionė į laiko pradžią: monografija, Vilnius, 1997.***

Knygos ar leidinio sudarytojas nurodomas po pavadinimo trumpiniu **sud.**, paliekant tik vardo ar vardų pirmąsias raides ir pavardę, rašant paprastu šriftu. Pirmiausiai pateikiama sudarytojo vardo pirmoji raidė, paskui pavardė (kableliu neatskiriama):

* ***Trumpas pasakojimas apie Lietuvos ir Lenkijos karą su Maskva XVII a. viduryje, sud. V. Dolinskas, Vilnius, 2004.***

Leidinių nuorodose duomenys apie leidimo vietą, leidyklą pateikiami tik tada, kai teksto rengėjas ar autorius gali pateikti visų cituojamų leidinių leidimo vietas, leidyklų pavadinimus. Tarp leidimo vietos ir leidyklos pavadinimų dedamas dvitaškis. Kai yra du leidinio leidėjai, jie nurodomi abu ir atskiriami įky-

pu brūkšniu. Leidimo vietos atskiriamos kableliu. Po leidimo vietos ir leidyklos pateikiami leidimo metai. Jeigu knyga ar leidinys turi keletą tomų, jie nurodomi po leidimo metų lietuviška santrumpa **t.** (išnašas pateikiant originalo kalbomis, tomą nurodanti santrumpa gali įvairuoti – **vol.**, **Bd.** ir t. t.) ir arabiškais skaitmenimis, atskiriama kableliu:

* **Davies N., *Dievo žaislas: Lenkijos istorija*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1998, t. 1, p. 507.**

Kai nuorodos į cituojamus periodinius leidinius pateikiamos puslapio apačioje, leidinio pavadinimas rašomas kursyvu. Po pavadinimo, atskirta kableliu, stačiu šriftu pateikiama leidimo vieta, nors dažniausiai periodinių leidinių leidimo vieta, leidėjas nenurodomi. Po leidimo vietos rašomi leidimo metai, tomas (su trumpiniu **t.**), knyga (**kn.**) ar numeris (**Nr.**), puslapiai (**p.**). Nurodant laikraštį, prieš numerį dar pateikiama data:

* ***Lietuvių katalikų mokslų akademijos metraštis*, Vilnius, 2000, t. 17, p. 36.**

* ***Panevėžio balsas*, 1982 07 26, Nr. 31 (231), p. 2.**

Jeigu nurodomas straipsnis iš didesnio leidinio, jo pavadinimas pateikiamas kabutėse, o leidinio, iš kurio jis paimtas, – kursyvu:

¹ **Mikėnaitė A., „Lietuvių liaudies tradicinė skulptūra“, *Metraštis*, Vilnius: Baltos lankos, 1999, t. 3, p. 106–122.**

Kai knygos ar straipsnių autorių yra daugiau negu vienas, jie nurodomi atskiriant kableliu. Knygos arba straipsnio autorių ar sudarytojų esant daugiau negu trims, nurodomas tik pirmasis ir santrumpa laužtiniuose skliaustuose – [**ir kt.**]. Jeigu knygos autorius yra tik spėjamas, jį aprašo pradžioje galima nurodyti laužtiniuose skliaustuose, nuo pavadinimo atskiriant kableliu. Kai autorius yra pasirašęs slapyvardžiu, jis apraše irgi nurodomas laužtiniuose skliaustuose po slapyvardžio, skyrybos ženklu neskiriamas. Jeigu knygoje ar leidinyje nėra nurodyta leidimo vieta, metai, tai pažymima santrumpomis laužtiniuose skliaustuose: be vietos – [**s. l.**], be metų – [**s. a.**]:

* [Šrubauskis P.], *Balsas Sirdies pas Pona Dieva, Szwečiausy Marya Panna yr Szwęntus Danguy Karalaujencius, Szaukiancis Par Giesmes*, Wilniuy: Drukarnioy K. J. M. pri Akademios, 1793.

² *Vilniaus klasicizmas: Parodos katalogas*, sud. R. Adomaitienė [ir kt.], Vilnius, 2000.

[Vytautas Juozas Urmanavičius], *Kauno meno mokykla: Informacinis leidinys*, [s. l.], [s. a.].

Kai leidinys priklauso kokiai nors serijai, dažniausiai išnašose tai nepažymima, tačiau, esant reikalui, ji nurodoma skliausteliuose kursyvu po knygos pavadinimo su trumpiniu **ser.** (tarp leidinio pavadinimo ir skliaustelių, kuriuose nurodomas serijos pavadinimas, kablelis nededamas), atskiriama kableliu:

* Jاسas R., „Lietuvos Kanclerio Alberto Goštauto memorialas karalienei Bonai“, *Šešioliktojo amžiaus raštija*, sud. A. Samulionis [ir kt.] (ser. *Senoji Lietuvos literatūra*), Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas / Pradai, 2000, kn. 5, p. 25–30.

Kai viename išnašos bloke nurodomi keli to paties autoriaus veikalai, vengiant kartojimosi, autorius antrą ir tolimesnius kartus pateikiamas kursyviniu *Idem*:

² Mačiulis A., *Architektūra: stiliai, kompozicija, menų sąveika*, Vilnius, 1997.

³ *Idem*, *Dailė architektūroje*, Vilnius, 2002.

Cituojant tą patį veikalą antrą kartą iš eilės, nurodoma kursyvinė santrumpa *Ibid.* Cituojant antrą kartą ar kelintą kartą ne iš eilės, nurodomas autorius ir kursyvinė santrumpa *op. cit.* Jeigu tekste minimos kelios to paties autoriaus knygos, vien tik jo pavardės nepakanka – pridedami ir leidinio metai:

* Baltrušaitis J., „Lietuvių liaudies skulptūra“, *Mokslas ir gyvenimas*, 1991, Nr. 4, p. 9.

* Wołonczewskis M. K., *Zemajtiu Wiskupiste*, Vilnius, 1948, t. 2.

* *Ibid.*, 275.

* Baltrušaitis J., *op. cit.*, p. 10.

Kitakalbių knygų, leidinių ir straipsnių aprašai pateikiami originalo kalba.

Nurodant į Lietuvos archyvų fondus, galima naudoti įprastines archyvų, rankraštytųjų pavadinimų santrumpas (**VUB RS, LVIA ir pan.**). Trumpinių sąrašas pateikiamas teksto pabaigoje. Siekiant atskirti dokumento ir archyvo pavadinimus, pavadinimas pateikiamas stačiu šriftu, o archyvas (taip pat ir archyvo santrumpa) – kursyvu. Nuorodoje į archyvą naudojami trumpiniai: **sign.** (signatūra), **f.** (fondas), **l.** (lapas), **b.** (byla):

Lietuvos valstybės istorijos archyvas (toliau – LVIA), sign.: f. 21, l. 1–3.

Cituojant knygą (ar kt. leidinį), kuri yra publikuojama internete, nuorodos į ją rašomos pagal jau pateiktus leidinių ar knygų citavimo aprašus. Vietoj leidimo vietos, leidėjo bei leidimo metų įrašomas kableliu atskiriamas interneto adresas. Lenktiniuose skliausteliuose nurodoma data, kada interneto leidinys buvo skaitomas, t. y. kokios dienos interneto leidinyje pateikta informacija naudojama:

Kulikauskas P., „Upytės priešistorinio kapinyno tyrinėjimų duomenys“, *Lietuvos archeologija*, 1998, t. 15, p. 19–86, <http://www.istorija.lt/la/la15.html> (žiūrėta 2007 01 15).

LITERATŪROS SĄRAŠAS

Naudota literatūra gali būti nurodyta dviem būdais: išnašose puslapio apačioje arba literatūros sąrašė, kuris pateikiamas straipsnio pabaigoje. Literatūros sąrašas sudaromas abėcėlės tvarka. Jame, kaip ir nuorodose, pirmiausia rašoma autorius pavardė arba slapyvardis (pastarasis – laužtiniuose skliaustuose), o paskui vardo (vardų) pirmoji raidė.

Jeigu panaudotas šaltinis yra publikuotas didesniame leidinyje, reikia nurodyti šaltinio puslapius. Kita informacija pateikiama taip pat, kaip ir nuorodose:

Dundulienė P., *Lietuvių kalendoriniai ir agrariniai papročiai*, Vilnius, 1979.

RODYKLĖS

Rodyklės yra privaloma kiekvieno mokslinio leidinio dalis. Sudaromos pagal abėcėlę. Rodyklių pavyzdžiai:

Čečenis Povilas 62, 80, 86

Čelkonaitė-Šukauskienė Vlada 194.

NUORODOS Į ELEKTRONINIUS LEIDINIUS

Tekstuose naudoti nuorodų (ypač daug) į kitus interneto leidinius, atskirus jų puslapius nepatartina, nes skaitmeninių interneto leidinių, informacinių sistemų administratoriai, tekstų redaktoriai nebus pajėgūs nuolat tikrinti, ar tos nuorodos („hyperlinkai“) vis dar yra aktyvios (veikiančios), ir negalės daryti įtakos tam, kad jos vėl būtų aktyvios. Jei labai reikia tas nuorodas pateikti, būtina nurodyti interneto leidinio pavadinimą, jo adresą internete, kada Jūs lankėtės minimo interneto leidinio puslapyje ir tikslų prieigos internete adresą, pvz., interneto svetainė „Lietuvos dailės muziejus“, prieiga internete <http://www.ldm.lt/LDM/Parodos.htm> (žiūrėta 2009-03-21).

SANTRUMPOS

Tekste gali prireikti naudoti įvairių dažnai vartojamų žodžių sutrumpinimus. Jų sąrašą įprasta nurodyti leidinio ar knygos pabaigoje. Toliau pateikiami dažniausiai pasitaikantys institucijų (mokyklų, muziejų ir kt.) bei kiti dažniau istorinio ar menotyrinio pobūdžio tekstuose pasitaikantys bendrinių žodžių trumpiniai.

INSTITUCIJŲ, ORGANIZACIJŲ TRUMPINIAI

AGAD – (*lenk.* Archivum Główne Akt Dawnych) – Centrinis senųjų aktų archyvas

ČDM / NMKČDM – Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

KFMI – Kultūros, filosofijos ir meno institutas

KPC – Kultūros paveldo centras

KVAD – Kultūros vertybių apsaugos departamentas

LDK – Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė

LDM – Lietuvos dailės muziejus
LKMA – Lietuvos katalikų mokslo akademija
LLMA – Lietuvos literatūros ir meno archyvas
LNM – Lietuvos nacionalinis muziejus
LVIA – Lietuvos valstybės istorijos archyvas
MAB / LMAB – Lietuvos mokslų akademijos biblioteka
NMMB / LNMMB – Lietuvos nacionalinė Martyno
Mažvydo biblioteka
TIM – Trakų istorijos muziejus
VUB RS – Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių
skyrius
VLKK – Valstybinė lietuvių kalbos komisija

KITI DAŽNAI PASITAİKANTYS TRUMPINIAI

a. – amžius	g-tė – gyvenvietė
adm. – administracinis	gub. – gubernija
akv. – akvarelė	įkl. – įklia
al. – aliejus	il., iliustr. – iliustracija
angl. – anglis	ir kt. – ir kita
apyg. – apygarda	ist. – istorinis, istorija
apyl. – apylinkė	ir t. t. – ir taip toliau
aps. – apskritis	it. – itališkai
archit. – architektūra	k. – kalba
aut. – autorius	kart. – kartonas
bažn. – bažnytinis	kat. Nr. – katalogo eilės numeris
b-ka – biblioteka	kn. – knyga
buv. – buvęs, buvusi	kr. – kraštas
ca. – apie (lot. <i>Circa</i>)	kult. – kultūros, kultūrinis
d. – diena	lenk. – lenkiškai
dail. – dailininkas	m. – metai
dėst. – dėstytojas	mėn. – mėnuo
drb. – drobė	mit. – mitologija
d-vė – dirbtuvė	mst. – miestas
egz. – egzempliorius	nac. – nacionalinis
flam. – flamandų	nr. / Nr. – numeris
flk. – folkloras	p. – ponas, ponija, panelė
g. – gatvė	
gr. – graikų	

pan. – panašus, panašiai	sign. – signatūra
past. – pastelė	sr. – sritis
pav. – paveikslas	š. – šaltiniai
piešt.– pieštukas	str. – straipsnis
p-ja – provincija	š. m. – šių metų
plg. – palygink	t. – tomas
pop. – popierius	tekst. – tekstilė
ppr. – paprastai	t. y. – tai yra
pr. Kr. – prieš Kristų	tir. – tiražas
pvz. – pavyzdžiui	tūkst. – tūkstantis
r. – rajonas	užs. – užsienyje, užsienio
reg. – regionas	val. – valanda
rel. – religija	v-bė – valstybė
r-ka – respublika	vt. – vietovė
ser. – serija	žr. – žiūrėk

TEKSTŲ RENGIMO REKOMENDACIJOS SUDARYTOS ŠIŲ LEIDINIŲ PAGRINDU:

1. „*Archivum Lithuanicum* teksto rengimo principai“, *Archivum Lithuanicum*, 1999, Nr. 1, p. 267–275, http://www.lki.lt/php/files/ar_lith/Alt1vis.pdf (žiūrėta 2007-01-22).
2. „Atmena autoriams“, *Kalbotyra*, Nr. 1, <http://www.leidykla.vu.lt/inetleid/kalbot/kalbot1/informacija.pdf> (žiūrėta 2007-01-22).
3. „Informacija ‚Literatūros‘ autoriams“, *Literatūra*, http://www.literatura.lt/index_lt.html (žiūrėta 2007-01-22).
4. *Mokomasis lietuvių kalbos rašybos ir kirčiavimo žodynas*, sud. P. Kniūkšta, A. Lyberis, Kaunas, 1996.
5. Vaicekauskas M., „Mokslinio leidinio rengimas. Rekomendacijos rengėjams ir redaktoriams“, *Istorijos rašymo horizontai* (ser. *Senoji Lietuvos literatūra*), sud. A. Jurgutienė, S. Narbutas, Vilnius, 2005, kn. 18, p. 389–399.
6. *Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimai*, <http://www.vlkk.lt/nutarimai> (žiūrėta 2007-01-15).
7. Viliūnas G., *Lituanistų filologų rašto darbai*, Vilnius, 2003, p. 27–33.

Rekomendacijas parengė Danutė Mukienė, Dalia Sirgedaitė, Laura Patiokinaitė